

ÇEVRE YÖNETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SIFIR ATIKTA VERİLERİN ÖNEMİ VE ÖRNEKLER

NİSAN 2026

cygm.csb.gov.tr

Ölçemediğiniz
hiçbir şeyi kontrol
edemez, kontrol
edemediğiniz hiçbir
şeyi
yönetemezsiniz.

Peter Drucker

SIFIR ATIKTA VERİNİN ROLÜ

- Sıfır Atık, yalnızca çevresel bir farkındalık hareketi değil, aynı zamanda güçlü bir veri yönetimidir.
- Toplanan her kilogram atık, kaydedilen her veri, aslında daha büyük bir hikâyenin parçasıdır.

SIFIR ATIKTA VERİNİN ROLÜ

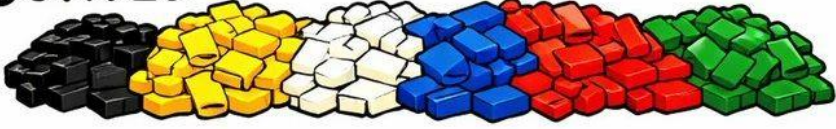
- Veri olmadan:
 - Ne kadar atık oluştuğunu bilemeyiz.
 - Ne kadarının geri kazanıldığını ölçemeyiz.
 - Hedef koyamaz, ilerlemeyi takip edemeyiz.
- Kısacası veri, Sıfır Atık sisteminin pusulasıdır.

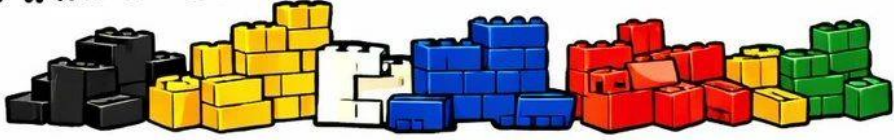
DATA

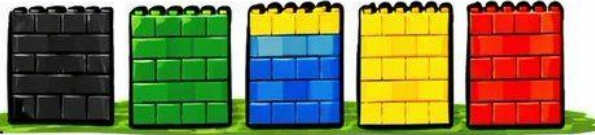
SORTED

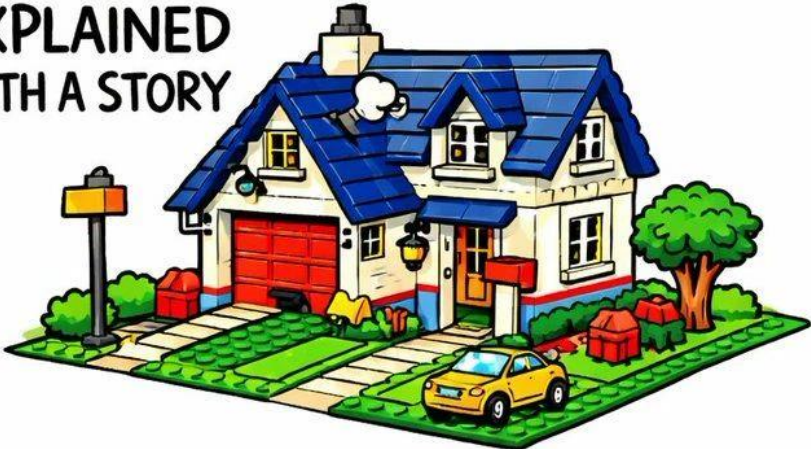
ARRANGED

**PRESENTED
VISUALLY**

**EXPLAINED
WITH A STORY**

Fark oluşturan nokta veri toplamak değil;

- Veriyi ayıklamak,
 - Anlamlandırmak,
 - Doğru şekilde görselleştirmek ve en önemlisi onu anlatılabilir bir hikâyeye dönüştürmektir.
-
- Ham veri bir yığındır.
 - Düzenlenmiş veri bilgidir.
 - Anlatılan veri ise emeğin karşılığıdır.

Atık Miktarı ve Karakterizasyonu

Atık miktarı ve karakterizasyonu tespit edilerek geri kazanım potansiyeli belirlenmelidir.

Atık Miktarı ve Nüfus İlişkisi

Kişi başı atık miktarı belirlenmeli ve bu miktarın azaltılması için planlama yapılmalıdır.

Düzenli Depolamaya Gönderilen Atık Miktarı

Düzenli depolamaya gönderilen atık miktarı belirlenmeli ve bu miktarın azaltılması için planlama yapılmalıdır.

One year of global plastic waste

Over 400 million tonnes

Burj Khalifa
FOR SCALE

CALCULATION: BASED ON
PLASTIC DENSITY OF 400 KG/M³

DATA: OECD (2024 FORECAST FROM 2020)

How Tall is the World's Fashion Waste?

**Mount Trendy and Mount Food Waste are fictional and based on our math.*

akepa

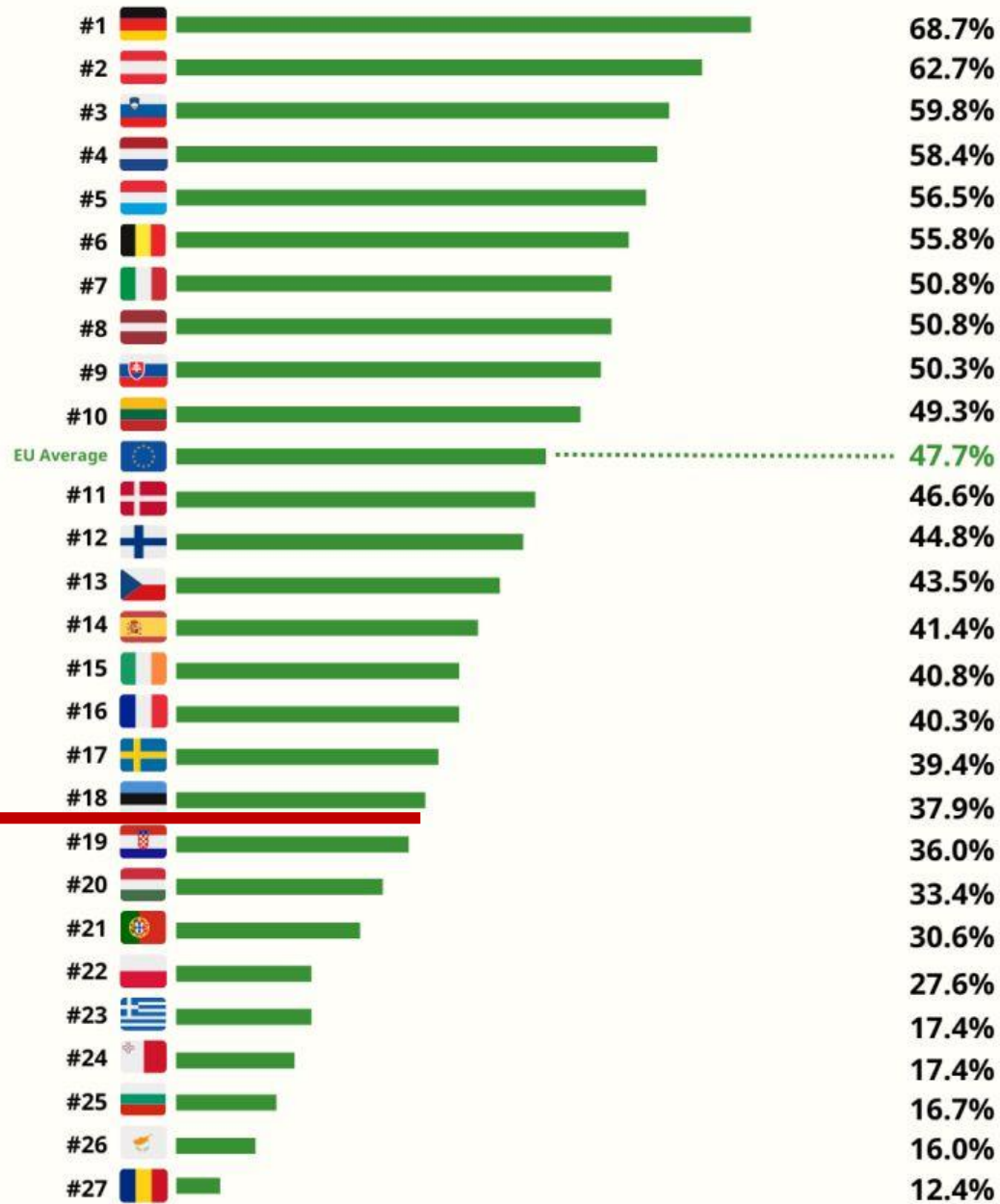

%37,53

Who recycles the most in the EU?

İsveç

Estonya

Hırvatistan

Macaristan

Portekiz

Polonya

Yunanistan

Malta

Bulgaristan

Kıbrıs Rum Kesimi

Romanya

Source: European Environment Agency, 2023

ÇEVRE YÖNETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

VERİLERİN PAYLAŞILMASI

- Toplanan veriler yalnızca sistem içinde kalmaz.
- Bu veriler:
 - Her yıl düzenli olarak kamuoyuyla paylaşılır.
 - Uluslararası platformlarda Türkiye'nin başarısını göstermek için kullanılır.

TEMEL GÖSTERGELER

- Sisteme girilen veriler, birçok kritik göstergenin hesaplanmasını sağlar:
 - Eğitim sayıları
 - Bina ve yerleşke sayıları
 - Sıfır Atık Belgesi alan kurum sayısı
 - Sıfır Atık Belgesi alan belediye sayısı
 - Toplanan atık miktarları
 - Geri kazanım oranları

GERİ KAZANIM ORANLARI HER YIL ARTIYOR

2035 YILI HEDEFİ %60

2053 YILI HEDEFİ %70

90 MİLYON TON

ATIK GERİ KAZANILDI

36,1 Milyon Ton

Kağıt-Karton

3,5 Milyon Ton

Cam

30,6 Milyon Ton

Organik ve diğer geri kazanılabilir

10,2 Milyon Ton

Plastik

9,6 Milyon Ton

Metal

365 Milyar ₺

Ekonomiye kazandırıldı

90 Milyon Ton

Atık geri kazandırıldı

217.000 Adet

Bina ve yerleşkede sıfır
atık yönetim sistemi
kuruldu

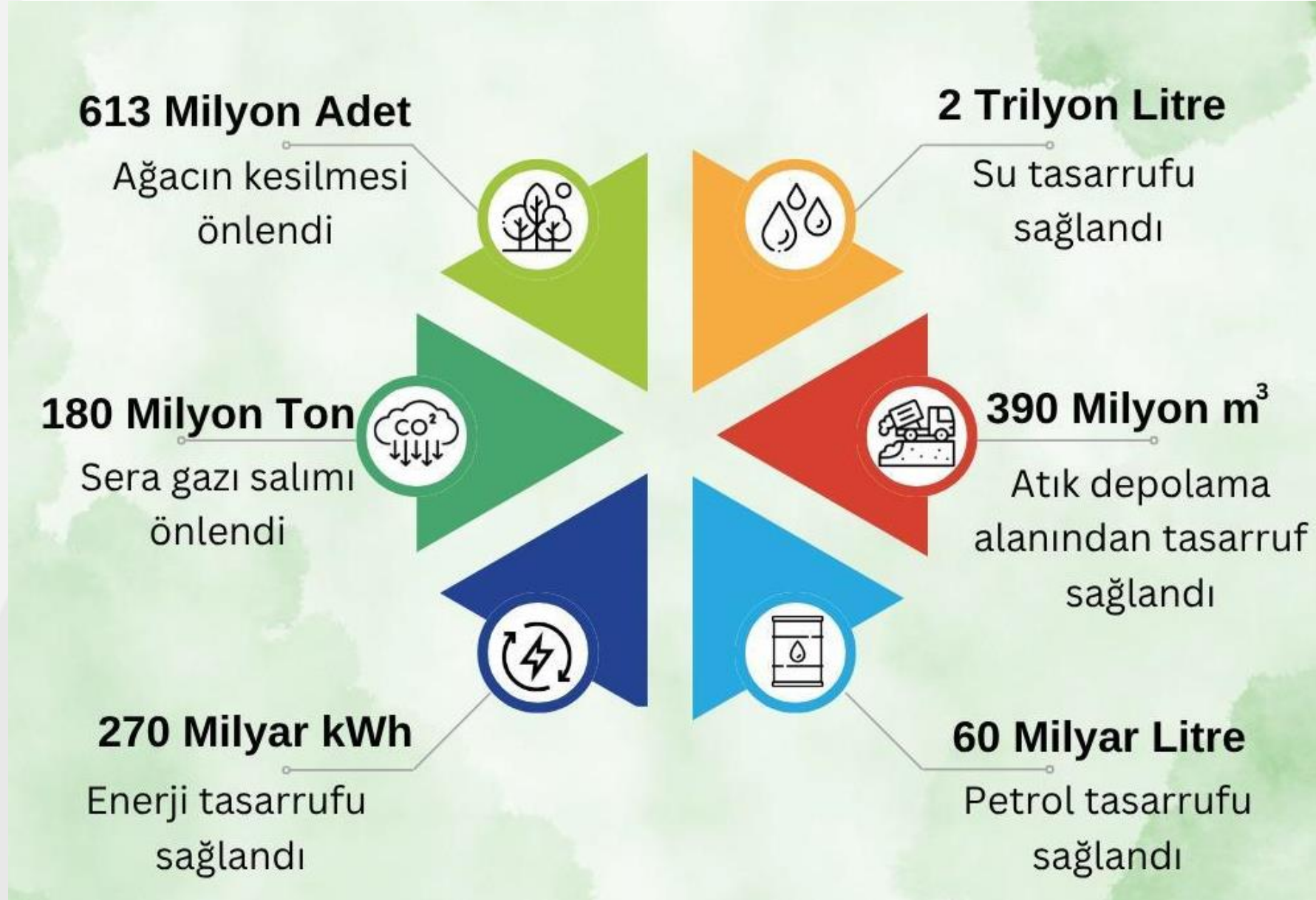
28 Milyon Kişiye

Sıfır atık eğitimi
verildi

325.000 Ton

Sıfır Atık Mavi girişimi
kapsamında deniz çöpü
toplandı

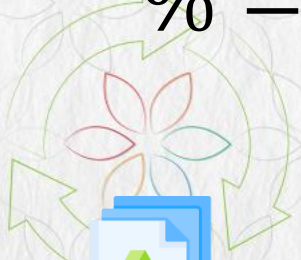

Sıfır Atık Bilgi Sistemi

**Atık Yönetim
Uygulaması
(TABS/MoTAT/KDS)**

$$\% = \frac{\text{Geri Kazanılabilir Atık Miktarı}}{\text{Toplam Belediye Atığı Miktarı}} \times 100$$

kağıt

plastik

cam

metal

tekstil

ahşap

organik

AEEE

hacimli atıklar

bitkisel atık yağ

karışık ambalaj atığı

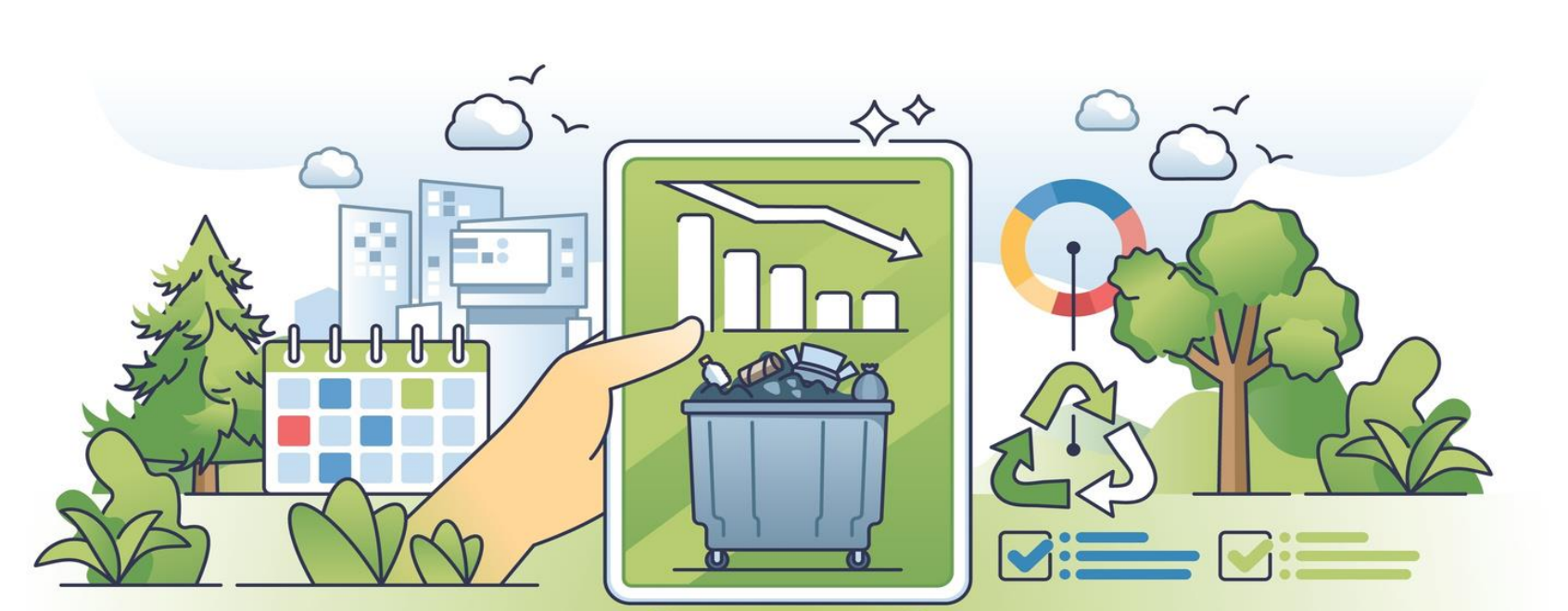

kompozit

VERİ GİRİŞLERİNİN ÖNEMİ

- Doğru ve düzenli veri girişleri sayesinde:
 - Gerçekçi istatistikler elde edilir.
 - Politika ve stratejiler doğru belirlenir.
 - Kurumların performansı ölçülebilir.

VERİ GİRİŞLERİNİN ÖNEMİ

- Eksik ya da hatalı veri:
 - Yanlış analizlere,
 - Yanlış karar mekanizmalarına,
 - Kaynakların verimsiz kullanılmasına neden olur.

Örnek – Eğitim Verisi

Kurum Eğitim Faaliyet Bilgileri

Kurum Adı	İçerik	Eğitim Tarihi	Katılımcı Sayısı
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	SIFIR ATIK	22.02.2019	70
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	SIFIR ATIK	01.03.2019	75
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	SIFIR ATIK	20.02.2019	76
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	SIFIR ATIK	07.02.2019	100
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	SIFIR ATIK	15.03.2019	65
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Sıfır Atık/Müftülük personel	21.03.2019	195
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Geri Dönüşüm (Sıfır Atık)	19.01.2018	100
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Sıfır Atık	14.03.2019	94
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Sıfır Atık	15.09.2025	15
Toplam Katılımcı Sayısı :			790

Örnek – Eğitim Verisi

Kurum Eğitim Faaliyet Bilgileri

Kurum Adı	İçerik	Eğitim Tarihi	Katılımcı Sayısı
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	Sıfır atık bilgi sistemi uygulama eğitimi	17.06.2020	15
Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü	sıfır atık eğitimi	12.06.2019	60
Toplam Katılımcı Sayısı :			75

Örnek – Eğitim Verisi

Toplam Katılımcı Sayısı : 5.051.126
Toplam Kayıt Sayısı :1.655

Kurum Türü
Belediye
Belediye
Belediye
Belediye
Belediye
Belediye
Belediye
Belediye
Belediye
Belediye

Faaliyet Sayısı	Toplam Katılımcı Sayısı	Detay
2	7	i
2	70	i
1	5	i
195	169779	i
8	477	i
1	6	i
1	4	i
23	780	i
1	7	i
1	8	i

Örnek – Toplanan Atık Verisi

AYLAR	ATIK MİKTARLARI (kg)
OCAK	400
ŞUBAT	500
MART	450
NİSAN	600
MAYIS	550
HAZİRAN	500
TEMMUZ	600
AĞUSTOS	450
EYLÜL	400
EKİM	500
KASIM	450
ARALIK	350

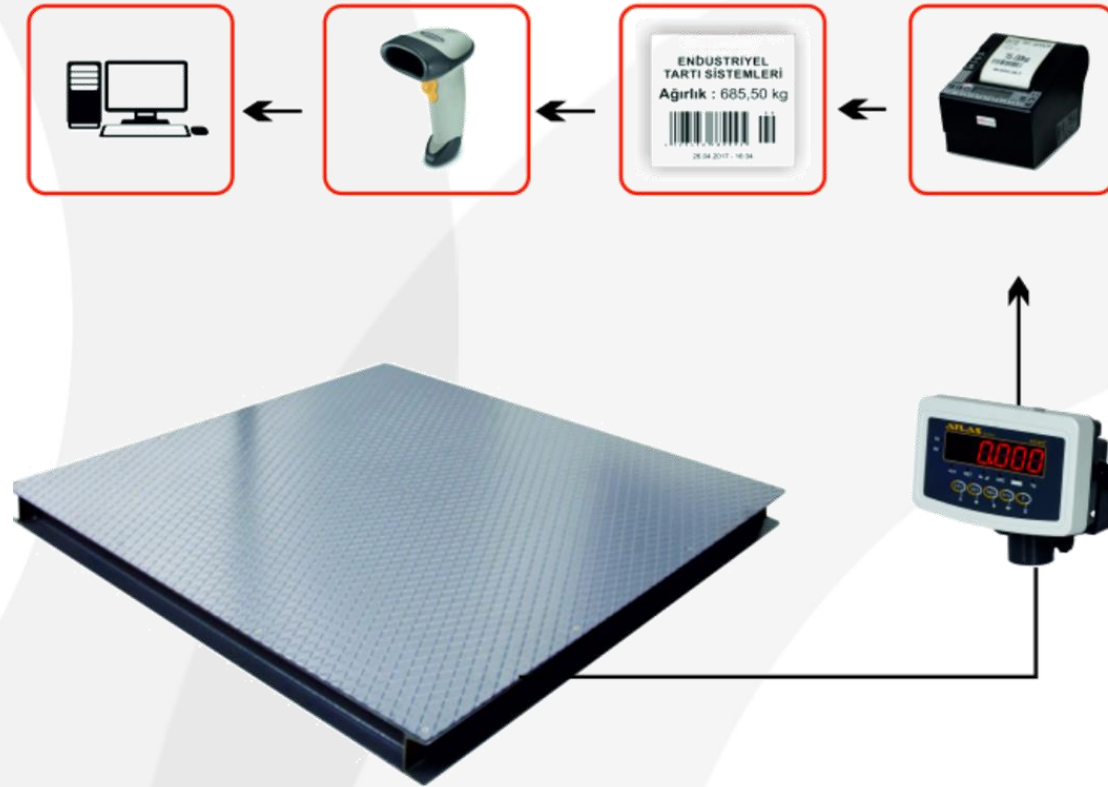

Veri Kalitesi Nasıl Sağlanır?

- Veri kalitesini artırmanın en güçlü yolu teknolojidir.
- Kullanılabilecek teknolojiler:
 - Araç üzeri tartım sistemleri ve bu sistemlerle uyumlu yazılımlar
 - Mobil uygulamalar ile sahadan anlık veri girişi
 - Yapay zekâ destekli sistemler

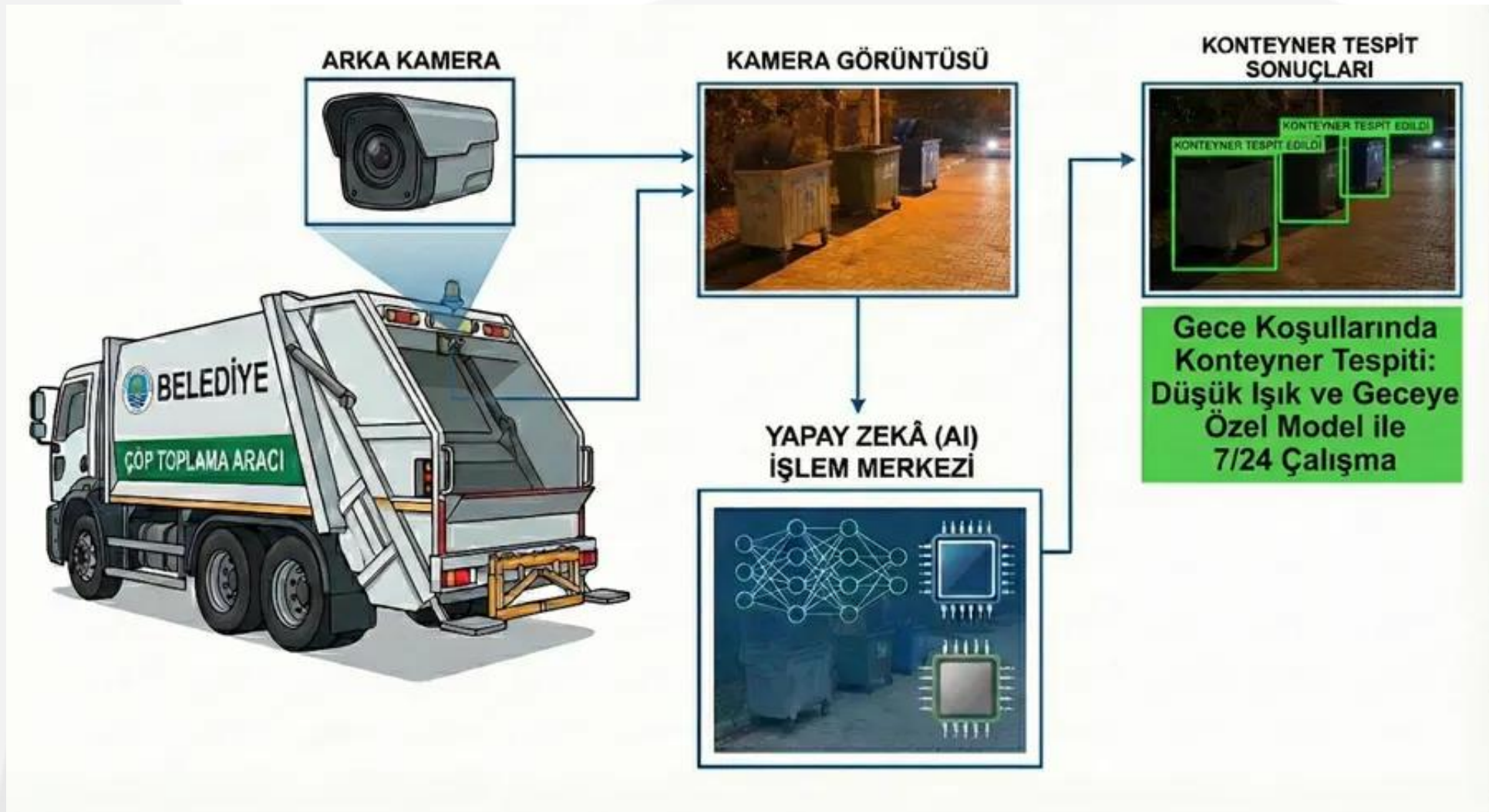

Veri Kalitesi Nasıl Sağlanır?

Veri Kalitesi Nasıl Sağlanır?

SONUÇ: VERİ = ETKİ

- Sıfır Atık sisteminde veri sadece sayı değildir.
- Veri:
 - Bir ağacı kurtarır.
 - Enerji tasarrufu sağlar.
 - Sera gazı emisyonunu azaltır.

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

DİNLEDİĞİNİZ İÇİN TEŞEKKÜRLER

HASAN USALAN
ENVANTER VE İZLEME ŞUBE MÜDÜRÜ

0312 586 30 91

hasan.usalan@csb.gov.tr

